

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027-2028

Kaupunginhallitus 21.10.2025 § 428

Valmistelija

Kaupunginjohtaja Stina Mattila ja talousjohtaja Mikko Tornikoski

Kaupunginhallituksen talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027-2028 käsittelypäiviksi on sovittu 21.-22.10.2025.

Käsittelyssä esitellään kaupunginjohtajan talousarvioesityksen käyttötalous-, rahoitus ja investointiosat kokonaisuutena sekä kuullaan toimialojen talousarvioesitysten perusteet. Lisäksi esitellään koulutus- ja henkilöstösuunnitelman katsaus sekä veroesitykset.

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

Käyttötalous

TA 2026

TOIMINTATUOTOT	39 519 734 €
TOIMINTAKULUT	-192 391 978 €

TOIMINTAKATE	-152 872 244 €
--------------	----------------

VEROTULOT	134 978 000 €
VALTIONOSUUDET	35 484 500 €
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-205 100 €

VUOSIKATE	17 385 156 €
-----------	--------------

POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-17 965 633 €
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT	

TULOS	-580 477 €
-------	------------

POISTOERON MUUTOS	664 313 €
VARAUSTEN MUUTOS	0 €
RAHASTOJEN MUUTOS	0 €

YLI-/ALIJÄÄMÄ	83 836 €
---------------	----------

Kuntatalouden näkymät pysyvät lähivuosina heikkoina. Kasvavat palkkakustannukset, investointitarpeet ja valtionosuuksien leikkaukset lisäävät paineita. Vaikka verotulojen kasvu tuo helpotusta, tulojen ja menojen epätasapaino jatkuu ja kuntien velkaantuminen syvenee koko 2020-luvun loppua kohden.

Vuodelle 2026 kaupungin ja liikelaitoksen (ulkoiset) toimintatuottoihin on budjetoitu yhteensä 39,5 miljoonaa euroa. Toimintatuotot kasvavat ensi vuonna kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna noin 5,8 %, eli noin 2,2 miljoonaa euroa.

Ensi vuoden talousarviossa kaupungin toimintakulut nousevat 192,4 miljoonaan euroon, mikä merkitsee noin 10,9 miljoonan euron eli 6,0 prosentin kasvua kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna. Kasvua näkyy lähes kaikissa kuluryhmissä, ja merkittävin tekijä on henkilöstömenojen kasvu. Palkkaratkaisut vuosilta 2023 ja 2025 nostavat kaupungin palkkamenoja ja henkilöstökuluihin on varattu yhteensä 115,3 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 palkkaratkaisut nostavat henkilöstömenoja arviolta noin 12 % sopimuskaudella.

Kaupungin hallituksen kesäkuussa hyväksymässä talousarvioraamissa kaupungin ja liikelaitoksen toimintakatteen vuosimuutos (talousarvio 2025 vrt. talousarvio 2026) oli kokonaisuudessaan 5,2 %. Kaupunginjohtajan esityksessä vuosimuutos on 6,0 % ja toimialojen esitys oli 6,4 %. Nyt esitettyyn talousarviotavoitteeseen päästään tässäkin tapauksessa vain, että sopeuttamistoimet saadaan toteutettua suunnitelmien mukaisesti. Vaikka kaupungin tulos liikelaitoksen kanssa on lievästi ylijäämäinen, on huomioitava, että kaupungin osalta tulos on selkeästi alijäämäinen (-0,7 miljoonaa euroa).

Kokkolan kaupungin verotulojen arvioidaan ensi vuonna nousevan yhteensä 135 miljoonaan euroon. Kasvu perustuu erityisesti tuloverojen nousuun, jota tukee työllisyystilanteen mahdollinen kohentuminen. Tuloveroihin ei esitetä talousarviossa kuitenkaan muutoksia. Yhteisöverotuottojen odotetaan kasvavan lähes viidenneksellä, vaikka niihin liittyy huomattavaa epävarmuutta kansainvälisen taloustilanteen ja tullipolitiikan vuoksi. Kiinteistöverojen tuotto pysyy nykyisellä tasolla, eikä veroprosentteihin esitetä muutoksia vuodelle 2026.

Valtionosuuksien arvioidaan olevan 35,5 miljoonaa euroa, mikä merkitsee 4,9 miljoonan euron lisäystä kuluvan vuoden tasoon verrattuna. Kasvua selittää erityisesti peruspalvelujen valtionosuuden vahvistuminen sekä verotuloihin perustuvat tasaukset ja veromenetysten kompensaatiot. Kokonaisuutta kuitenkin heikentävät sote-uudistukseen liittyvät pysyvät vähennykset, jotka pienentävät kaupungin rahoitusosuutta noin 17 miljoonalla eurolla vuonna 2026. Pidemmällä aikavälillä valtionosuuksien kehitys näyttää heikolta, sillä väestön väheneminen ja lasten määrän lasku kaventavat rahoituspohjaa. Myös valtakunnallinen rahoitusjärjestelmän uudistus, joka siirtyi vuoteen 2027, ei lupaa kunnille lisärahoitusta, vaan sen vaikutus on valtion näkökulmasta kustannusneutraali. Näin ollen kaupungin talouden tasapaino nojaa jatkossa yhä vahvemmin omien verotulojen kehitykseen.

Kaupungin ja liikelaitoksen ensi vuoden talousarviossa rahoitustuotot ja -kulut jäävät nettona lievästi alijäämäisiksi, noin -0,2 miljoonaan euroon. Korkotuottojen arvioidaan olevan 0,4 miljoonaa euroa ja

osinkojen sekä muiden rahoitustuottojen 4,2 miljoonaa euroa, kun taas korkokulut nousevat 4,8 miljoonaan euroon. Korkean suojausasteen ansiosta korkomenojen kasvu on toistaiseksi pysynyt hallinnassa, mutta nykyinen korkotaso ja kasvava lainakanta lisäävät kustannuksia tulevana vuosina.

Vuoden 2026 talousarviossa Kokkolan vuosikate on 17,4 miljoonaa euroa, mikä merkitsee parannusta kuluvaan vuoden ennusteeseen. Vuosikatetavoite suhteessa poistoihin oli 120 % talousarvioraamissa, ja kaupunginjohtajan esityksessä päästään 96,8 prosenttiin.

Poistojen ja arvonalentumisien sekä muutoserien jälkeen kaupungin ja liikelaitoksen tilikauden ylijäämäksi muodostuu esityksen mukaisesti 0,1 miljoonaa euroa. Talousarviossa kaupungin tilikauden alijäämä -0,7 miljoonaa euroa ja liikelaitoksen ylijäämä 0,8 miljoonaa euroa.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä kaupungin ja liikelaitoksen tulos oli ylijäämäinen vuonna 2026 ja myös suunnitelmavuosina 2027-2028.

Investoinnit

Investointien osalta talousarvioesitys on kaupunginhallituksen raamiin nähden tavoitteessa vuoden 2026 osalta. Vuosien 2026-2028 nettoinvestointikatto on 120 miljoonaa euroa, ja tämän hetken investointi suunnitelma kolmelta vuodelta on 143,4 miljoonaa euroa. Talousarvion on sisällytetty vain välttämättömät ja käynnissä olevat hankkeet. Lisäksi talousarvion sitovuustasoja on kiristetty investointien osalta.

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirta on -27,5 miljoonaa euroa.

Pitkäaikaisten lainojen lisäys on 60,0 miljoonaa euroa. Vastaavasti pitkäaikaisten lainojen vähennykset ensi vuonna ovat 34,0 miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaa sitä, että kaupungin lainasaldoennuste kasvaa 291,4 miljoonaan euroon vuoden 2026 lopussa.

Rahoituslaskelman rahoituksen rahavirta vuonna 2026 liikelaitos huomioiden on 26,0 miljoonaa euroa ja rahavarojen muutos vastaavasti -1,5 miljoonaa euroa.

Mikäli vuoden 2026 talousarvio toteutuu esityksen mukaisena, on kaupungin tilikausien ylijäämä taseessa vuoden päättyessä arviolta noin 47,2 miljoonaa euroa.

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027-2028 on laadittu vastuullisesti ja realistisesti, perustuen tämän hetken näkemyksiin talouden tilasta ja todennäköisistä kehityksen suunnista. Haasteet

jatkuvat myös tulevina vuosina, ja tulevat vuoden pitävät sisällään paljon toimintaympäristöön liittyvää epävarmuutta.

Liitteenä kaupunginjohtajan talousarvioesitys vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2028 sekä oheisaineistona talousarvion kaupunginhallituksen talousarviokäsittelyn aikataulu.

Liite A Kaupunginjohtajan talousarvioesitys vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2028.

Kaupunginjohtaja	Kaupunginhallitus päättää esittää valtuustolle, että valtuusto hyväksyy liitteen mukaisen talousarvion vuodelle 2026 ja taloussuunnitelman vuosille 2027-2028.
Käsittely	Puheenjohtaja Pietilä esitti talousarvioesityksen s. 25. (luku 5), kaupungin ulkoisia palveluostoja vähennetään prosentin (1%) verran 309 478 euroa. Jäsenet Paloranta ja Anttila kannattivat esitystä.
Äänestys	Suoritetussa äänestyksessä kaupunginjohtajan pohjaesitys sai 1 ääntä ja Pietilä vastaesitys sai 11 ääntä.
	Liite B Äänestyslista
Käsittely	Jäsen Urpilainen esitti samaan kohtaan kahden prosentin (2%) vähennystä yhteensä 618 965 euroa. Esitys raukesi kannattamattomana.
	I varapuheenjohtaja Haimakainen esitti samaan kohtaan s. 25 (luku 5), että henkilöstömenoja vähennetään yhteensä 749 664 siten, että sillä katetaan kaupunki ilman liikelaitosta alijäämä. Jäsen Marjamaa kannatti esitystä.
Äänestys	Suoritetussa äänestyksessä kaupunginjohtajan pohjaesitys sai 10 ääntä ja Haimakaisen vastaesitys sai 2 ääntä.
	Liite C Äänestyslista
Käsittely	I varapuheenjohtaja Haimakainen esitti tekstilisäyksen s. 43 (luku 6.7.) kohtaan - Kaupunkimarkkinointiin ja viestintään on varattu 211 000 euroa. "Kevään 2026 aikana tuodaan kaupunginhallitukselle mallinnus sisääntuloväylien kyltityksestä". Jäsenet Haapasaari, Anttila, Urpilainen, Marjamaa ja Paloranta kannattivat esitystä. Puheenjohtajan tiedustellessa asiaa kaupunginhallitus hyväksyi esityksen yksimielisesti.
	Jäsen Anttila esitti s. 49 (luku 6.10) Henkilöstömenoihin osoitetaan 50 000 euron lisäys nuorten kesätyöllistämisen tukemiseen, joka lisätään henkilöstökuluihin. Jäsenet Urpilainen, Tastula, Pietilä, Haapasaari ja Paloranta kannattivat esitystä.
Äänestys	Suoritetussa äänestyksessä kaupunginjohtajan pohjaesitys sai 1 ääntä ja Anttilan vastaesitys sai 11 ääntä.
	Liite D Äänestyslista

Käsittely	Jäsen Paloranta esitti s. 62 (luku 6.14) seuraavan tekstilisäyksen "Talousarviovuonna 2026 Kokkola-tuki palautetaan 180 euroon, ja sitä maksetaan alle 1,5 vuotiaiden lasten huoltajille. Tätä vanhempien lasten osalta kuntalisää ei makseta". Sivulle 65 kohtaan avustukset määrärahaa kasvatetaan 300 000 euroa. Jäset Anttila ja Pietilä kannattivat esitystä.
Äänestys	Suoritetussa äänestyksessä kaupunginjohtajan pohjaesitys sai 7 ääntä ja Palorannan vastaesitys sai 5 ääntä.
	Liite E Äänestyslista
Käsittely	Jäsen Tastula esitti varhaiskasvatuksen (luku 6.14) osalta henkilökunnalle vaaterahaa 125 euroa/per henkilö. Yhteensä noin 66 500 euroa. jäsenet Urpilainen, Haapasaari ja Teerikangas kannattivat esitystä.
Äänestys	Suoritetussa äänestyksessä kaupunginjohtajan pohjaesitys sai 8 ääntä ja Tastulan vastaesitys sai 4 ääntä.
	Liite F Äänestyslista
Käsittely	Jäsen Sillanpää esitti s. 80 (luku 6.20), että kohdassa kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta – kulttuuripalvelut, kulttuurilaitosten avustukset jäädytetään vuodelle 2027 vuoden 2026 tasolle (3 193 000 euroa) ja pienennetään 3 000 000 euroon vuodelle 2028, koska kulttuurilaitosten rahoitus on saavuttanut enimmäistason ja sen on jatkossa suunnitelmallisesti supistuttava. Jäsen Anttila kannatti esitystä.
Äänestys	Suoritetussa äänestyksessä kaupunginjohtajan pohjaesitys sai 9 ääntä ja Sillanpään vastaesitys sai 3 ääntä.
	Liite G Äänestyslista
Käsittely	Jäsen Urpilainen esitti s. 86 ja 88 (luku 6.23), että KOHASU:un varataan lisää rahaa siten, että siihen käytetään 100 000 euroa vuonna 2026 ja valmistaudutaan kasvattamaan toimintaverkostoa siten, että vuonna 2027 summa on vuotta 2026 suurempi. Katetaan palveluostoja vähentämällä. Jäsen Haapasaari kannatti esitystä.
Äänestys	Suoritetussa äänestyksessä kaupunginjohtajan pohjaesitys sai 6 ääntä ja Urpilaisen vastaesitys sai 6 ääntä. Puheenjohtajan äänellä pohjaesitys voittaa.
	Liite H Äänestyslista
Käsittely	Jäsen Anttila esitti s. 98 (luku 6.26), että puun myyntituottoja lisätään 120 000 euroa. Jäsenet Paloranta ja Pietilä kannattivat esitystä.
Äänestys	Suoritetussa äänestyksessä kaupunginjohtajan pohjaesitys sai 5 ääntä ja Anttilan vastaesitys sai 7 ääntä.

Liite I Äänestyslista

Käsittely Puheenjohtaja Pietilä esitti s. 108 (luku 6.29) tekstilisäyksen: "Pihatiet palautetaan kaupungin aurauksen piiriin talvikaudella 2026/2027. Pihateiden talviauraukseen varataan 50 000 euroa vuodelle 2026. Sivulle 111 tehdään 50 000 euron määrärahalisäys kohtaan palvelujen ostot". Jäsenet Paloranta ja Anttila kannattivat esitystä.

Äänestys Suoritetussa äänestyksessä kaupunginjohtajan pohjaesitys sai 8 ääntä ja Pietilän vastaesitys sai 4 ääntä.

Liite J Äänestyslista

Käsittely INVESTOINNIT

Jäsen Timonen esitti s. 136 (Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta) ulkoliikuntapaikkaverkoston kehittäminen poistetaan 50 000 euroa ja lisätään kohtaan kuntoradat 50 000 euroa, jolloin Kuntoradat kokonaissumma on 150 000 euroa ja Köykarin liikuntapaikkaan saadaan ulkokuntosali. Esitys raukesi kannattamattomana.

I varapuheenjohtaja Haimakainen teki seuraavan tekstilisäyksen s. 137 Uintikeskus Vesiveijari – "Määräraha avataan vasta kun talonrakennusinvestoinneista on päätetty toteutusjärjestys". Jäsenet Tastula, Anttila, Paloranta, Marjamaa ja Salo kannattivat esitystä.

Äänestys Suoritetussa äänestyksessä kaupunginjohtajan pohjaesitys sai 1 ääntä ja Haimakaisen vastaesitys sai 10 ääntä, yksi poissa (Marjamaa).

Liite K Äänestyslista

Päätös Kaupunginhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto hyväksyy liitteen mukaisen talousarvion vuodelle 2026 ja taloussuunnitelman vuosille 2027-2028 yllä olevin muutoksin.

Kaupunginvaltuusto 10.11.2025
382/02.02.00/2025

Liite A Kaupunginhallituksen talousarvioesitys vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2028.

Kaupunginhallitus Kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteen mukaisen talousarvion vuodelle 2026 ja taloussuunnitelman vuosille 2027-2028.

Päätös